

□ Czas czytania: 4 min.

W panoramie duchowości chrześcijańskiej Święty Józef zajmuje szczególne miejsce: człowiek milczący, sprawiedliwy, pracowity. Ewangelia nie przytacza ani jednego słowa, które wyszłoby z jego ust, a jednak jego postać przemawia z mocą poprzez konkretność jego życia. Wśród najbardziej znaczących aspektów wyłania się praca, nie jako zwykła konieczność ekonomiczna, ale jako miejsce teologiczne, przestrzeń uświęcenia i misji edukacyjnej. Z perspektywy salezjańskiej, czyli w świetle doświadczenia duchowego i duszpasterskiego Księdza Bosko, Święty Józef staje się modelem szczególnie wymownym: ojciec, wychowawca i pracownik. Pius XII ogłosił go „Patronem robotników” w 1955 roku, ale na długo przedtem Ksiądz Bosko intuicyjnie dostrzegł wychowawczą i duchową moc tej postaci dla swojego dzieła.

Praca w życiu Świętego Józefa

Święty Józef jest przedstawiany w Ewangeliach jako *tekton*, greckie słowo oznaczające rzemieślnika, prawdopodobnie stolarza lub budowniczego. Nie jest to marginalny szczegół: Syn Boży dorasta w rodzinie, w której praca fizyczna jest codzienna, męcząca, godna. Józef nie tylko zapewnia utrzymanie rodzinie, ale wprowadza samego Jezusa w ludzki wymiar pracy. Praca Józefa charakteryzuje się kilkoma podstawowymi cechami: jest cicha, wierna, konkretna. Nie jest spektakularna, nie przyciąga uwagi, ale jest niezbędna. W tym sensie reprezentuje on wszystkich tych, którzy prowadzą zwyczajne życie, złożone z codziennego zaangażowania i odpowiedzialności. Praca staje się w ten sposób uczestnictwem w Bożym planie: poprzez swoje ręce Józef przyczynia się do ludzkiego wzrostu Zbawiciela.

Jednym z najgłębszych aspektów postaci Świętego Józefa jest jego rola wychowawcza. Nie jest on tylko pracownikiem, ale nauczycielem. Jego warsztat jest również szkołą. Ten wychowawczy wymiar pracy zajmuje centralne miejsce w duchowości salezjańskiej. Ksiądz Bosko w istocie zawsze uważał pracę za uprzywilejowane narzędzie formacji młodzieży. W jego oratoriach i szkołach zawodowych praca nigdy nie była celem samym w sobie, ale była wpisana w

szerszy projekt ludzkiego i chrześcijańskiego wzrostu. Święty Józef staje się zatem wzorem wychowawcy, który formuje poprzez przykład. Nie naucza za pomocą przemówień, ale życiem. Jego autorytet rodzi się ze spójności, z oddania, z umiejętności bycia obecnym.

Ksiądz Bosko i duchowość pracy

Ksiądz Bosko rozwinął wizję pracy głęboko zakorzenioną w Ewangelii i ucieleśnioną w rzeczywistości społecznej jego czasów. W XIX wieku wielu młodych ludzi było wyzyskiwanych lub porzuconych. Zrozumiał on, że zaoferowanie im godnej pracy oznaczało przywrócenie im nadziei i przyszłości. W tym kontekście postać Świętego Józefa przyjmuje rolę paradygmatyczną. Jest on patronem robotników, ale także młodzieży w okresie formacji. Ksiądz Bosko proponował go jako wzór swoim chłopcom: człowieka sprawiedliwego, pracowitego, godnego zaufania. Słynne salezjańskie motto „praca i umiarkowanie” odzwierciedla tę wizję. Praca to nie tylko produktywność, ale wewnętrzna dyscyplina, zdolność do poświęceń, otwartość na innych. Jest to środek do wzrastania, służenia, kochania.

Z perspektywy chrześcijańskiej praca nie jest tylko obowiązkiem, ale powołaniem. Święty Józef uosabia ten wymiar w sposób wzorowy. Nie wybiera on niezwykłego życia, ale z wiarą przyjmuje powierzoną mu misję: strzec Jezusa i Maryi poprzez codzienną pracę. Również w duchowości salezjańskiej praca jest przeżywana jako odpowiedź na wezwanie. Każdy młody człowiek jest zaproszony do odkrycia swojego miejsca w świecie, do rozwijania swoich talentów, do wnoszenia wkładu w dobro wspólne. Praca staje się w ten sposób wyrazem własnej tożsamości i narzędziem samorealizacji. W tym sensie wychowanie do pracy oznacza pomaganie młodym ludziom w odkryciu sensu ich życia. Nie chodzi tylko o nauczanie umiejętności technicznych, ale o formowanie osób zdolnych do odpowiedzialności, kreatywności i solidarności.

Praca a godność osoby

Kolejnym fundamentalnym elementem jest godność pracy. Święty Józef, mimo że

wykonuje skromny zawód, przeżywa swoją pracę z wielką godnością. Ten aspekt jest szczególnie istotny dzisiaj, w kontekście, w którym praca jest często niepewna, odczłowieczająca lub sprowadzona do zwykłego środka zarobku. Tradycja salezjańska bardzo mocno kładzie nacisk na ten punkt: każda praca ma wartość, ponieważ jest wyrazem osoby. Ksiądz Bosko zawsze starał się zapewnić swoim chłopcom sprawiedliwe warunki pracy, sprzeciwiając się wyzyskowi i promując uczciwe umowy. Święty Józef staje się w ten sposób znakiem nadziei dla wszystkich pracujących: godność nie zależy od rodzaju pracy, ale od miłości, z jaką się ją wykonuje.

Jedną z najgłębszych nauk, jaka płynie z postaci Świętego Józefa, jest to, że świętość buduje się w codziennym życiu. Nie są potrzebne niezwykle gesty: to w wierności małym rzeczom realizuje się wola Boża. Jest to również centralny punkt duchowości salezjańskiej. Codzienna praca, przeżywana z miłością i odpowiedzialnością, staje się miejscem spotkania z Bogiem.

Propozycja na dziś

W świecie naznaczonym szybkimi przemianami i niepewnością w dziedzinie pracy, postać Świętego Józefa wydaje się bardziej aktualna niż kiedykolwiek. Zaprasza on do ponownego odkrycia wartości pracy jako służby, jako wychowania, jako powołania. Święty Józef na tej drodze jest dyskretnym, ale pewnym towarzyszem. Jego życie uczy, że nawet w najprostszych sytuacjach można zbudować coś wielkiego. Młodemu człowiekowi, który przygotowuje się do wejścia w świat pracy, lub który właśnie stracił zatrudnienie, lub który marzy o otwarciu własnej działalności, postać Świętego Józefa mówi:

Nigdy nie gardź pracą fizyczną. Nawet jeśli studiujesz na uniwersytecie, nawet jeśli aspirujesz do wysokich stanowisk, twardo stąpaj po ziemi. Kto potrafi pracować rękami, nigdy nie będzie niewolnikiem.

Pracuj kompetentnie. Ksiądz Bosko mawiał: „Bądźcie dobrymi chrześcijanami i uczciwymi obywatelami”. Uczciwość przejawia się również w umiejętności dobrego wykonywania swojego zawodu. Źle wykonana praca jest brakiem miłości wobec tego, kto ją otrzymuje.

Pracuj dla innych, nie tylko dla siebie. Józef pracował dla Maryi i Jezusa. Praca salezjańska to zawsze praca zespołowa, praca dla wspólnoty, praca, która buduje dobro wspólne.

Módl się podczas pracy. Nie trzeba przerywać pracy, aby się modlić: można przekształcić samą pracę w modlitwę, ofiarowując każdy gest Bogu, tak jak robił to święty Patriarcha.

Dla salezjanów, dla wychowawców, dla rodziców, dla młodzieży: **zacząć na nowo od Józefa.** Zacząć na nowo od pracy, która jest godna, uczciwa, kompetentna, a przede wszystkim kochana. Ponieważ tam, gdzie jest mężczyzna lub kobieta, którzy pracują z miłością, tam wciąż jest Nazaret. I tam, w ciszy warsztatu, Bóg nadal wzrasta pośród nas.